

นิทาน พิกุลทอง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว กล่าวถึงท้าวแสนนุราชและนางพิกุลจันทราครองราชสมบัติในเมืองแสนนุราช ทั้งสองพระองค์มีพระธิดาผู้สิริโฉมงามชื่อว่าพิกุลทอง พิกุลทองผมมีกลิ่นหอม และมีดอกพิกุลทองร่วงออกจากปากทุกครั้งที่เราเจอ อยู่มาวันหนึ่ง พิกุลทองไปเล่นน้ำกับนางกำนัลที่ท่าน้ำริมฉนวน ขณะนั้นมีพญาแร้งซึ่งเป็นใหญ่ในเขานินทกาลา บินหาอาหารผ่านมาพบสุนัขเฝ้าลอยอยู่จึงโผล่จิกกิน พิกุลทองเห็นพญาแร้งจิกกินสุนัขเฝ้า เกิดความคลั่งเหียนอาเจียนดำทอพญาแร้งต่างๆ นาๆ พญาแร้งเคียดแค้นคิดจงเวรจึงแปลงกายเป็นชายหนุ่มรูปงามท่องเที่ยวไปในเมือง ระหว่างทางพบกระท่อมสองตายเป็นจึงทำทีว่าเป็นกำพร้าพลัดบ้านเมืองมาขออาศัยอยู่ด้วย สองตายายไม่รู้เล่ห์กลของพญาแร้งก็อุปการะไว้หวังจะฝากผีฝากไข้ยามชรา

อยู่มาวันหนึ่ง พญาแร้งออกอุบายเข้าป่าเพื่อเก็บผักมาขาย เมื่อไปถึงกลางป่าก็เนรมิตเงินทองเต็มกระเช้าหอบกลับมาให้ตายาย อ้างว่าพบทรัพย์สมบัติฝังไว้ที่กลางป่า แต่นั่นมาสองตายายจึงมีฐานะร่ำรวยขึ้น

หลายวันต่อมา พญาแร้งอ้อนวอนให้ตายายไปสู้อูพิกุลทอง ท้าวแสนนุราชโกรธที่ทั้งสองอาจเอื้อม คิดจะลงโทษให้สาสม จึงสั่งให้ทำสะพานทองจากบ้านมาถึงพระราชวังภายในสามวัน ถ้าทำไม่ได้จะประหารชีวิตเสีย คั้นนั้นพญาแร้งบินกลับไปเรียกบริวารที่เขานินทกาลา ให้แปลงกายเป็นมนุษย์มาช่วยสร้างสะพานทองไปจนถึงพระราชวัง ท้าวแสนนุราชเห็นดังนั้นก็เข้าใจว่าพญาแร้งเป็นผู้มีบุญบารมี จึงให้อภิเษกสมรสกับพิกุลทองอยู่ในเมืองแสนนุราช

เวลาล่วงไปห้าปี พญาแร้งออกอุบายพาพิกุลทองลงสำเภาจะไปเยี่ยมบิดามารดาที่บ้านเมืองของตน เมื่อสำเภาแล่นมาถึงหาดแก้วพยัคฆ์ พญาแร้งบินไปเรียกบริวารที่เขานินทกาลาให้มากินคนบนเรือ ขณะนั้นแม่ย่านางผู้รักษาเรือสำเภาได้เนรมิตแยกเสากระโดงเรือให้เป็นที่ซ่อนตัวพิกุลทอง และบอกนางว่าจะได้พบคู่ครองซึ่งจะเป็นผู้ช่วยเหลือพากลับไปยังบ้านเมืองอย่างปลอดภัย พิกุลทองเขียนเรื่องราวของตนเองลงผอบอธิษฐานลอยน้ำไป

กล่าวถึงพระพิไชยมงกุฎ โอรสของท้าวสังข์ศิลป์ไชยกับนางสุพรรณแห่งเมืองพระมงกุฎพบผอบผมหอมลอยน้ำมา จึงลาบิดามารดาออกตามหาเจ้าของผอบ ขณะเดินทางนางยักษ์กาขาวเห็นเข้าก็มีใจพิศواسไคร้จะได้พระพิไชยมงกุฎเป็นสามี เนรมิตบ้านเมืองขึ้นที่ริมแม่น้ำแปลงกายเป็นสาวงามลอกให้พระพิไชยมงกุฎหลงเชื่อว่าเป็นพิกุลทอง

หลายวันต่อมา พระพิไชยมงกุฎรู้ความจริงว่าเป็นนางยักษ์กาขาวแปลงกายมาจึงเป่ามนต์สะกดไว้แล้วแล่นเรือสำเภาออกตามหาพิกุลทอง กระทั่งล่วงเข้าเขตแดนของพญาแร้งเห็นสำเภาจอดอยู่หลายลำ ภายในมีกองกระดูกเรียงรายตรงกับเนื้อความที่เขียนไว้ในผอบ จึงเที่ยวค้นหาจนพบพิกุลทอง ได้ต่อสู้และฆ่าพญาแร้งตายแล้วพาพิกุลทองไปยังเมืองพระมงกุฎ ส่วนนางยักษ์กาขาวเมื่อคลายจากมนต์สะกดแล้วก็ออกติดตามพระพิไชยมงกุฎ รอเวลาที่จะปลอมตัวเข้าไปในเมือง

กาลเวลาผ่านไปเนิ่นนานหลายปี พิกุลทองมีโอรสกับพระพิไชยมงกุฎสองคนชื่อเจ้ารัก และเจ้ายม วันหนึ่งพิกุลทองและพระพิไชยมงกุฎพาทั้งสองไปเที่ยวชมดอกไม้ในป่า นางยักษ์กาขาวผู้ตั้งนั้นจึงเนรมิตบัวดอกใหญ่และซ่อนตัวอยู่ใต้น้ำ พิกุลทองหลงใหลในความงามของดอกบัว จึงเอื้อมมือไปเด็ด นางยักษ์กาขาวชูดพิกุลทองลงไปใต้น้ำ ตีด้วยกระบองแล้วสาปให้เป็นชะนี ส่วนตนเองก็แปลงกายเป็นพิกุลทอง ร้องเรียกให้พระพิไชยมงกุฎช่วยขึ้นจากน้ำ พระพิไชยมงกุฎโกรธที่เจ้ารักบอกว่าพิกุลทองไม่ใช่แม่ และแม่ที่แท้จริงเป็นชะนีจึงขับไล่เจ้ารักเจ้ายมและทิ้งไว้ในป่า เจ้ารักพาเจ้ายมตามชะนีได้และอาศัยเก็บดอกพิกุลทองที่ร่วงหล่นจากปากนางชะนีนำไปแลกซื้อข้าวปลาอาหาร

ฝ่ายแม่ครัวออกจากวังไปจ่ายตลาด พบเจ้ารักเจ้ายมจึงนำความไปแจ้งแก่นางสุพรรณ นางสุพรรณให้พาเจ้ารักเจ้ายมเข้าไปในวังเพื่อสอบถามต้นสายปลายเหตุ และบอกพระพิไชยมงกุฎว่านางยักษ์กาขาวแปลงกายเป็นพิกุลทอง พระพิไชยมงกุฎให้เจ้ารักเจ้ายมพาไปช้อนดูชะนีในป่าแล้วให้เจ้ารักเจ้ายมถามชะนีถึงวิธีแก้คำสาปของนางยักษ์กาขาว

เมื่อรู้วิธีแก้คำสาปแล้ว พระพิไชยมงกุฎสั่งเสนาเร่งทำจันดักชะนี โดยใช้เจ้ารักเจ้ายมเป็นเหยื่อล่อกระทั่งชะนีหลงกลติดอยู่ในจัน จึงทำอุบายให้เสนาไปเชิญนางยักษ์กาขาวมาเที่ยวชมสวน เมื่อสบโอกาสก็ให้ทหารเข้าพาดฟันจนตาย แล้วนำเลือดนางยักษ์กาขาวไปราดที่ร่างชะนี พิกุลทองก็คืนร่างเป็นมนุษย์ดังเดิม

หลายปีผ่านไป พิกุลทองและพระพิไชยมงกุฎพาเจ้ารักเจ้ายมออกเดินทางไปเยี่ยมท้าวแสนนุราชกับนางพิกุลจันทราที่เมืองแสนนุราช ระหว่างทางนางยักษ์กาสุวรรณน้องสาวของนางยักษ์กาขาวเห็นสำเภาของพระพิไชยมงกุฎแล่นผ่านก็คิดจะแก้แค้นแทนพี่จึงใช้กระบองตีสำเภาแตก พิกุลทองและพระพิไชยมงกุฎพลัดพรากจากกัน พระสมุทรมตดาพิกุลทองเนรมิตขอนไม้ให้พิกุลทองเกาะเข้าฝั่ง พิกุลทองใช้ผ้าสไบทำธงอธิษฐานไว้แล้วเดินทางเข้าเขตเมืองยักษ์ชื่อว่า เมืองเวฬุจักร

คืนหนึ่งท้าววิรุฬจักรมีนิมิตฝัน โหรทำนายว่าจะได้หญิงสาวผู้หนึ่งมาไว้ในครอบครอง ทำให้ท้าววิรุฬจักรใฝ่ฝันหลงรอยวันจะพบนาง วันหนึ่งทหารยักษ์ไปล่าสัตว์ในป่า เห็นพิกุลทองหลบอยู่ใต้ต้นไทรจึงจับตัวไปถวาย ท้าววิรุฬจักรแค้นที่พิกุลทองไม่ยินยอมร่วมอภิรมย์ก็ลงโทษให้ไปทำงานในโรงครัว

ฝ่ายพระพิไชยมงกุฎเมื่อขึ้นฝั่งพร้อมเจ้ารักเจ้ายมแล้วออกเดินทางร่อนเร่ไป จนมาพบธงซึ่งพิกุลทองทำไว้เป็นเครื่องหมาย และได้พบนางนงสาลิกาทำรังอยู่บนต้นไทร บอกข่าวว่าพิกุลทองเดินผ่านมาเมื่อเจ็ดวันที่แล้ว พระพิไชยมงกุฎก็ติดตามไปตามทางที่นางนงสาลิกาบอก ระหว่างทางได้พบพระดาบส และทำนายว่าจะต้องสู้รบกับยักษ์และจะได้คู่ครอง พระดาบสมอบแหวนวิเศษให้พระพิไชยมงกุฎ และบอกให้เดินทางไปตามทิศบูรพาไม่นานทั้งสามคนก็เข้าเขตเมืองเวฬุจักร

กล่าวถึงนางอรุณวดีธิดาของท้าววิรุฬจักรเที่ยวชมบุปผาในอุทยาน ขณะนั้นพระพิไชยมงกุฎและเจ้ารักเจ้ายมแอบช้อนดูอยู่ใช้แหวนวิเศษแปลงกายเป็นนงสาลิกาสามตัวพราหมณ์เจรจาเป็นที่ถูกใจนางอรุณวดี แล้วทำให้คล้องจับตัวได้โดยง่าย นางอรุณวดีน่านงสาลิกาทั้งสามตัวเข้าไปเลี้ยงในวัง เมื่อเข้าไปอยู่ในวังแล้ว

พระพิไชยมงกุฎก็คืนรูปเป็นมนุษย์ ได้นางอรุณวดีเป็นชายา กระทั่งเกิดการสู้รบกับท้าววิรุฬจักร ท้าววิรุฬจักรพลาดพลั้งถูกศรสิ้นชีวิต พระพิไชยมงกุฎอธิษฐานแผลงศรไปขอให้พระวิษณุกรรมลงมาเนรมิตเมรุทองปลงศพท้าววิรุฬจักร พระพิไชยมงกุฎกับเจ้ารักเจ้ายมพำนักอยู่ในเมืองเวฬุจักร และยังไม่คลายโศกเศร้าเพราะความคิดถึงพิกุลทอง

ฝ่ายพิกุลทองรู้ข่าวว่าท้าววิรุฬจักรถูกมนุษย์สามคนฆ่าตายให้สังหรณ์ใจว่า มนุษย์ทั้งสามน่าจะเป็นพระพิไชยมงกุฎและเจ้ารักเจ้ายมจึงออกอุบายอาสาเป็นผู้ทำอาหารคาวหวาน และแอบใส่ดอกพิกุลทองลงไป ในที่สุดพิกุลทองได้พบพระพิไชยมงกุฎเจ้ารักเจ้ายม และต่างโศกเศร้าเสียใจจนสิ้นสติ

เมื่อทั้งสี่คนฟื้นคืนสติแล้ว พระพิไชยมงกุฎให้นางอรุณวดีทำความรู้จักกับพิกุลทอง นางอรุณวดีโกรธแค้นที่พระพิไชยมงกุฎยกย่องพิกุลทอง ใส่ความพิกุลทองว่าเคยเป็นเมียพ่อแต่ทำตัวไม่ดีถูกขับไล่ไปทำงานในโรงครัว พิกุลทองพิสูจน์ตัวเองด้วยการลุยไฟ แต่ด้วยความดีของพิกุลทองเหล่าเทวดาต่างโปรยปรายดอกไม้ทิพย์ลงมาดับกองไฟในทันที พระพิไชยมงกุฎทราบความจริงจึงลงโทษนางอรุณวดีที่ใส่ร้ายพิกุลทอง นางอรุณวดีเสียใจผูกคอตายแต่นางกำนัลช่วยไว้ได้ทัน มารดาของนางอรุณวดีเกลี้ยกล่อมให้นางยอมอ่อนน้อมต่อพิกุลทอง ส่วนพิกุลทองไม่ถือสาหาความกับเรื่องราวที่ผ่านมา แต่นั้นมาทั้งหมดจึงอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข